T.C.
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
ANKARA

ÇANAKKALE MUHAREBELERİNE KATILAN KOMUTANLARIN BİYOGRAFİLERİ

(Belge ve Fotoğraflarla)

Dr. Hülya TOKER

Genelkurmay Personel Başkanlığı
Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayınları

ANKARA 2014

T.C.
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
ANKARA

ÇANAKKALE MUHAREBELERİNE KATILAN KOMUTANLARIN BİYOGRAFİLERİ (BELGE VE FOTOĞRAFLARLA)

Dr. Hülya TOKER

Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE)
Daire Başkanlığı Yayınları

ANKARA
GENELKURMAY BASIMEVİ
2014

ISBN: 978-975-409-674-3
NSN: 7610KK0448679

YAYIN KURULU BAŞKANI
Tuğg.Necdet TUNA

YAYIN KURULU
Yrd.Doç.Dr.Öğ.Alb.Levent KUŞOĞLU
Dr.Öğ.Alb. Suat AKGÜL
Dr.Hv.Öğ.Alb.F.Rezzan ÜNALP

YAZAN
Dr. Hülya TOKER

DÜZELTİ / SAYFA DÜZENİ
İlkay SARIKAYA

KAPAK
Ceyhan YALÇIN

SUNUŞ

Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin savaştığı cephelerden biri olan Çanakkale Cephesi'nde ilk bombardıman resmî olarak savaş ilan edilmeden önce 3 Kasım 1914'te yapılmıştır. Asıl bombardımanlar ise 19 Şubat 1915'te başlamış ve 18 Mart'a kadar çeşitli aralıklarla devam etmiştir. 18 Mart 1915'te yalnız deniz gücüyle Boğaz'ı geçemeyeceğini anlayan İtilaf devletleri 25 Nisan 1915'te deniz gücünün desteğinde karadan çıkarma yapmaya başlamış ancak bu çıkarma da Türk ordusunun üstün gayreti sonucu 8,5 ay sonra başarısızlıkla sona ermiştir.

Çanakkale Muharebelerinin yapıldığı bu süreçte pek çok subay bölgede görev almış ve muharebelerde kanının son damlasına kadar savaşmıştır. "Çanakkale Muharebelerine Katılan Komutanların Biyografileri (Belge ve Fotoğraflarla)" adlı eserde tüm bu süreç içinde kolordu, tümen ve alay komutanlığı görevinde bulunan subaylardan bilgisi bulunabilen 149 subayın; aile durumu, öğrenim durumu, terfi tarihleri, askerî ve sivil görevleri, katıldığı savaşlar, nişan ve madalyaları gibi bilgilere yer verilmiştir.

Eser; MSB, Gnkur. ATASE Daire Başkanlığı, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Arşivleri ile yayımlanmış kitaplardan faydalanılarak hazırlanmıştır. Esere; subayların şahsi dosyasında bulunan ve okunabilecek düzeyde olan belgeler ilave edilmiştir. Subay şahsi dosyalarında yer alan belgelerin özelliklerini tanıtmak amacıyla ilave edilen söz konusu belgeler; künye kaydı, askerî safahat, emeklilik ve taltif kaydı şeklindedir.

Birlik tarihçelerinden Çanakkale Muharebelerine katıldığı tespit edilen ancak hakkında bilgi bulunamayan bazı komutanların isimleri çizelge hâlinde esere dâhil edilmiştir.

Eserde, Çanakkale Muharebelerine katılan komutanların Çanakkale Muharebeleri veya farklı dönemlerde çekilmiş fotoğraflarıyla muharebelere ait çeşitli fotoğraflar da bulunmaktadır. Fotoğraflar, Gnkur. ATASE Daire Başkanlığı Arşivi ile Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Arşivinden seçilmiştir.

Çanakkale Muharebelerine katılan komutanların biyografileri daha önce toplu olarak ayrı bir çalışma şeklinde yayımlanmamıştır. Eseri hazırlayan Gnkur. ATASE Daire Başkanlığı Askerî Tarih Şubesinde görevli Tarih Uzmanı Dr. Hülya TOKER'e teşekkür ederim.

Alfabetik sıra dâhilinde yazılmış olan eserin bilim dünyasına katkı sağlayacağı, bu konuda önemli bir boşluğu dolduracağı değerlendirilmektedir.

Necdet TUNA
Tuğgeneral
ATASE Daire Başkanı

ÖN SÖZ

Fransız İhtilali ve bu ihtilal sonrası oluşan yeni fikirler, 1871 yılı sonrası Alman dış politikasındaki değişim, sanayileşme ve bunun sonucu yaygınlaşan sömürgecilik gibi gelişmeler devletler arası bloklaşmayı da beraberinde getirmiştir. XIX. yüzyıl sonu ve XX. yüzyıl başında artarak devam eden bloklar arası çatışma, Avusturya - Macaristan İmparatorluğu veliahdının 28 Haziran 1914'te Saraybosna'da öldürülmesiyle bir dünya savaşına dönüşmüştür.

Birinci Dünya Savaşı'nın patlak verdiği bu dönemde Osmanlı Devleti; Trablusgarp ve Balkan Savaşları sonucunda önemli miktarda toprak kaybı nedeniyle bir taraftan ordu ve donanmayı ıslah girişimlerinde bulunurken diğer taraftan da iki bloğa ayrılmış Avrupa'da kendisini yalnızlıktan kurtaracak müttefik arama faaliyetini sürdürmüştür. Osmanlı Devleti bu çerçevede yaptığı ittifak girişimlerinden olumlu netice alamamış ve sonunda 2 Ağustos 1914'te Almanya ile gizli bir anlaşma imzalayarak 11 Kasım 1914'te resmen savaşa girmiş ve farklı cephelerde muharebelere başlamıştır.

Osmanlı Devleti'nin savaştığı cephelerden biri olan Çanakkale Cephesi'nde, İtilaf devletlerinin ilk bombardımanı 3 Kasım 1914'te yapılmıştır. Resmî savaş ilanından sonra da bu cephede önemli muharebelerin olacağı düşünülerek bölgedeki birlikler yeniden teşkilatlandırılmıştır. Bu doğrultuda kurulan 19'uncu Tümen Komutanlığına, aktif görev isteğinde bulunan Sofya Ataşemiliteri Mustafa Kemal (ATATÜRK) atanmıştır. Mustafa Kemal Şubat ayında Çanakkale bölgesine gitmiştir. İtilaf devletlerinin 18 Mart'tan sonra karadan da bir çıkarma harekâtı yapma teşebbüsünde bulunacağı düşünülerek 24 Mart 1915'te 5'inci Ordu teşkil edilmiş ve bu ordu Çanakkale bölgesinin savunmasıyla görevlendirilmiştir. İtilaf devletlerinin asıl çıkarma yeri olarak belirlediği bölgelerde 19'uncu Tümenin de bağlı bulunduğu 3'üncü Kolordu konuşlandırılmıştır.

Muharebelerin başladığı tarihten İtilaf birliklerinin bölgeyi terk ettiği tarihe kadar diğer cephelerde olduğu gibi Çanakkale Cephesi'nde de pek çok subay görev almıştır. "Çanakkale Muharebelerine Katılan Komutanların Biyografileri (Belge ve Fotoğraflarla)" adlı eserde; Çanakkale Cephesi'nde görev yapmış alay ve üst kademedeki subayların biyografilerine yer verilmiştir. Bu cephede Alman subaylar da Türklerle birlikte önemli kademelerde görev yapmıştır. Ancak çalışmanın çerçevesini sınırlamak amacıyla söz konusu subayların biyografileri esere dâhil edilmemiştir.

Çanakkale Muharebelerine katılan alay ve daha üst seviyedeki komutanların isimlerinin ve birliklerinin tespitinde öncelikle Gnkur. ATASE Daire Bşk.lığı Arşivinde bulunan birlik tarihçeleri ve mevcut yayınlardan faydalanılmıştır.

İsimleri tespit edilen komutanların pek çoğunun MSB Arşiv Müdürlüğünde bulunan şahsi dosyasına ulaşmak mümkün olmuş ancak bilgi yetersizliği nedeniyle çok az subayın şahsi dosyasına ulaşılamamıştır. Örneğin 6'ncı Kolordu Tarihçesinde 75'inci Alay Komutanı Binbaşı Muhittin, 14'üncü Alay Tarihçesinde 14'üncü Alay Komutanı Ali Rıfat'ın isimleri alay komutanı olarak belirtilmiş olmasına rağmen söz konusu subayların şahsi dosyalarına ulaşılamamıştır. Benzer şekilde isimleri belirtilen ve hakkında fazla bilgi bulunamayan subayların listesi Ek-A'da belirtilmiştir.

Bilgisi bulunan subayların şahsi dosyaları incelendiğinde; dosyada yer alan belgelerde bazı ihtilafların olduğu dikkati çekmiştir. Örneğin bazı belgelerin şahsın kendi ifadelerini içerdiği, bazılarının da resmî makamlar tarafından yazıldığı ve her iki belgenin de zaman zaman birbirini tutmadığı görülmüştür. Bu tür farklılıklar dipnotlarda açıklanmıştır.

Subayların künye kayıtlarının yer aldığı şahsi dosyaların bazılarında söz konusu kişilere ait bilgileri tam olarak bulabilmek mümkün olamamıştır. Bu nedenle esere dâhil edilen bazı subayların askerî safahatları eksik yazılmıştır. Ayrıca söz konusu eksik bilgiler nedeniyle esere dâhil edilemeyen subayların da olabileceği değerlendirilmektedir.

Bazı görevlerin tarihleri belgede bulunmadığından bu görevler şahsi dosyada yer aldığı sıra dâhilinde yazılmıştır. Yine eksik bilgiler nedeniyle bazı görevler çok uzun süre yapılmış gibi bir izlenim yaratmıştır. Örneğin 5'inci, 13'üncü, 15'inci, 16'ncı, 19'uncu, 21'inci, 22'nci, 24'üncü, 35'inci, 39'uncu Piyade Alayları ile 11'inci Ağır Topçu Alay komutanlarının görev süreleri birbiriyle karışmaktadır. Bu durum, şahsi dosyalarda yer alan belgelerde bazı kişilerin göreve başlama ve bitiş tarihlerinin tam olarak belli olmamasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle şahsi dosyada alay komutanlığı yaptığı belirtilen söz konusu subayların biyografilerinin bu çerçevede değerlendirilmesi gerekmektedir.

Çanakkale Cephesi'nde yapılan muharebelerin uzun süreli olması nedeniyle komuta kadrolarında savaş ortamından kaynaklanan hızlı değişiklikler yaşanmıştır. Zaman zaman birlik komutanlarının yerine başka komutanlar vekâlet etmiştir. Eserde, komutan muavini olarak görev yapan subayların künye bilgilerine de yer verilmiştir.

Eserdeki belgeler, subayların şahsi dosyasında yer alan ve okunabilecek düzeyde olan farklı tarzda belgelerdir. Subay şahsi dosyalarında yer alan belgelerin özelliklerini belirtmek amacıyla bu tür farklı belgeler seçilerek esere dâhil edilmiştir. Bu belgeler daha çok künye kaydı, askerî safahat, emeklilik ve taltif kaydı şeklidedir. Belge görüntüleri ile metin içinde yer alan bilgilerde görülebilecek çok küçük ihtilaflar dosyada yer alan bilgi karışıklığından kaynaklanmaktadır.

Çanakkale Muharebelerinin yapıldığı alanı ve döneme ait farklı unsurları görsel açıdan tanıtmak amacıyla esere, ATASE Daire Bşk.lığı ve Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Arşivlerinden seçilen fotoğraflar da ilave edilmiştir.

Dr. Hülya TOKER

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ
ÖN SÖZ
İÇİNDEKİLER..... V
BİYOGRAFİLER
Mustafa Kemal ATATÜRK (1317 - P.8)..... 1
Abdullah İlmi (1311 - c.P.10)..... 20
Abdülkadir (1308 - P.99)..... 23
Abdürrezzak AKBARLAS (1311 - b.P.218)..... 27
Ahmet (1318 - P.6)..... 31
Ahmet Faik (Çolak) (1313 - c.Top.2)..... 33
Ahmet Feyzullah TÜMAY (1309 - P.4)..... 35
Ahmet Hakkı (1305 - P.11)..... 40
Ahmet Hamdi (1308 - Sv.2)..... 43
Ahmet Hamdi (1310 - Sv.35)..... 45
Ahmet Kemal (1311 - b.Top.1)..... 49
Ahmet Muhtar (1312 - P.292)..... 53
Ahmet Necati (1308 - Sah.Top.22)..... 56
Ahmet Nuri (1299 - Sahra Top. ...)..... 60
Ahmet Nuri DİRİKER (1312 - P.23)..... 63
Ahmet Rıza (1311 - c.P.214)..... 70
Ahmet Şevki (1308 - P.28)..... 73
Ahmet Şükrü (1310 - P.140)..... 76
Ahmet Tevfik (1315 - P.32)..... 79
Ahmet Zeki SOYDEMİR (1321 - P.15)..... 82
Ali 85
Ali Fuat CEBESOY (1317 - P.28)..... 86
Ali Haydar (1308 - Top.9)..... 94
Ali Hayri ARIBURUN (1319 - P.45)..... 95
Ali Muzaffer ERGÜN (1312 - P.38)..... 98
Ali Remzi ALÇITEPE (1311 - c.Top.1)..... 101
Ali Rıza (1305 - P.16)..... 104
Ali Rıza (1307 - P.61)..... 108
Ali Rıza BARLAS (1304 - P.29)..... 111
Ali Rıza SEDES (1307 - P.6)..... 115
Ali Sami Sabit KARAMAN (1312 - Sv.10)..... 119

Arif (1310 - P.66)..... 124
Azmi (1309 - Top.15)..... 127
Cafer Tayyar EĞİLMEZ (1316 - Sv.4)..... 131
Celalettin MENGİL (1311 - c-P.5)..... 135
Celalettin SIĞINDERE (1312 - P.120)..... 139
Cemil CONK (1308 - P.18)..... 143
Cevat ÇOBANLI (1307 - P.4)..... 148
Emin Zihni (1311 - b.Sahra Top.12)..... 159
Esat (1310 - Sv.36)..... 163
Esat BÜLKAT (1303 - P.1)..... 168
Fuat (1308 - P.56)..... 176
Hacı İbrahim Hakkı EMİROĞLU (1311 - b.P.33)..... 180
Halil Nedim ASUROĞLU (1311 - c.P.87)..... 183
Halil Sami (1305 - P.18)..... 185
Halis ATAKSOR (1314 - P.32)..... 189
Halit Galip TEKAK (1311 - b.Top.9)..... 192
Halit Hakkı (1312 - Top.4)..... 195
Hasan Askerî YÜCEKÖK (1302 - P.39)..... 198
Hasan Basri (1309 - P.122)..... 201
Hasan Basri SOMEL (1311 - b. Sahra Top.1)..... 204
Hasan KIPÇAK (1310 - Sahra Top.2)..... 207
Hasan Lütfi AKDENİZ (1304 - P.94)..... 211
Hasan Şükrü (1310 - Ağ.Top.10)..... 214
Hasan Tahsin..... 217
Hüseyin Avni ARIBURNU (1308 - P.94)..... 218
Hüseyin Halit (1307 - P.55)..... 222
Hüseyin Hilmi (1316 - P.29)..... 225
Hüseyin Nurettin ÖZSU (1313 - P.256)..... 228
Hüseyin Recai (1306 - P.20)..... 233
Hüseyin Selahattin (Çolak) KÖSEOĞLU (1314 - P.9)..... 236
İbrahim Şükrü (1311 - b.P.82)..... 241
İsmail Hakkı (1311 - b-P.80)..... 243
İsmail Hakkı OKTÜRK (1313 - P.323)..... 247
İzzet (1311 - c.Sahra Top.5)..... 249
Kadri (1309 - P.175) 252
Kâzım SEVÜKTEKİN (1311 - b.P.5)..... 254
Macit Mahmut DİNÇER (1310 - Ağ. Top.5)..... 259

Mahmut Nedim (1307 - P.19)..... 262
Mahmut Nedim (1313 - P.35)..... 265
Mehmet Ali (1308 - P.5)..... 269
Mehmet Ali (1308 - P.16)..... 271
Mehmet Ali (1310 - P.102)..... 274
Mehmet Ali SEVİNGEN (1311 - c.Top.21)..... 278
Mehmet Cevat (1313 - Top.15)..... 283
Mehmet Emin (1312 - Top.10)..... 286
Mehmet Emin ÇOLAKOĞLU (1314 - Top.4)..... 290
Mehmet Emin YAZGAN (1311 - b.P.88)..... 295
Mehmet Esat SAGAY (1310 - P.6)..... 299
Mehmet Fuat KÖSEARİF(1308 - Sahra Top.25)..... 302
Mehmet Halit (1308 - P.27)..... 304
Mehmet İrfan DURUKAN (1314 - P.10)..... 307
Mehmet Kâzım (1310 - P.14) 310
Mehmet Kemalettin (1314 - P.12) 313
Mehmet Muhittin KURTİŞ (1312 - P.14)..... 317
Mehmet Münir (1311 - c.P.72)..... 321
Mehmet Naim (1312 - Sahra Top.42)..... 324
Mehmet Nazif KAYACIK (1306 - P.29)..... 330
Mehmet Necip İBAR (1312 - Top.23) 334
Mehmet Nuri (1312 - P.94) 337
Mehmet Nuri CONKER (1318 - P.15) 340
Mehmet Raif (1309 - P.71) 343
Mehmet Refik (1312 - P.89) 345
Mehmet Reşit (1307 - P.53)..... 348
Mehmet Rıfat (1310 - P.107)..... 352
Mehmet Rıza (1314 - Top.9)..... 354
Mehmet Rüştü SAKARYA (1311 - b.P.70)..... 358
Mehmet Sabri ERÇETİN (1313 - Top.17)..... 362
Mehmet Salih (1313 - P.58)..... 365
Mehmet Selahattin Adil (1316 - Sahra Top.2)..... 367
Mehmet Servet YURDATAPAN (1307 - P.17)..... 374
Mehmet Şefik AKER (1312 - P.84)..... 377
Mehmet Şükrü AKBIYIK (1311 - b.Sahra Top.23)..... 383
Mehmet Şükrü SAGUN (1309 - P.1)..... 387
Mehmet Tevfik (1311 - b.P.184)..... 391

Mehmet Tevfik (1314 - Sahra Top.22)..... 394
Mehmet Vehip KAÇİ (1313 - Top.1)..... 398
Mehmet Yümnü EĞİLMEZ (1312 - P.62)..... 404
Mehmet Zekeriya (1316 - P.24)..... 406
Mehmet Zekeriya AKGÜN (1309 - Top.3)..... 410
Musa Kâzım KARABEKİR (1318 - P.1)..... 414
Mustafa (1310 - P.20)..... 424
Mustafa (1311 - c.P.76)..... 427
Mustafa Asım ASIMGİL (1314 - Sv.1)..... 429
Mustafa Asım BERKMAN (1312 - Sahra Top.3)..... 432
Mustafa Fevzi ÇAKMAK (1311 - c.P.7)..... 436
Mustafa Hilmi (1301 - P.7)..... 445
Mustafa İzzet YAVUZER (1316 - Sv.2)..... 449
Mustafa Münip UZSOY (1311 - b-P.32)..... 453
Mustafa Rakım (1309 - P.90)..... 457
Mustafa Sabri (1311 - b.Ağ.Top.6)..... 460
Mustafa Şevki (1308 - P.78)..... 464
Mustafa Talat (1304 - Ağ.Top.1)..... 468
Mustafa Talat TUNÇ (1307 - P.47)..... 471
Nail (KISIKLILI)..... 475
Neşet ALPMAN (1311 - b.Ağ.Top.7)..... 476
Nihat ANILMIŞ (1312 - P.4)..... 479
Ömer Lütfü ARGEŞO (1316 - P.25)..... 483
Ömer Zeki (1309 - Ağ. Top.5)..... 486
Rasih (1309 - P.44)..... 489
Recep Vehbi (1312 - Top.22)..... 492
Refet (Küçük) (1313 - P.9)..... 496
Rıfat (1316 - Ağ.Top.6)..... 499
Rıfat ÖZDEMİROĞLU (1311 - b.P.89) 502
Sabri (1308 - P.49)..... 504
Saffet (1310 - P.148)..... 507
Saip (1311 - c.P.21)..... 509
Salih Ulvi SEZER (1311 - b.Top.17)..... 513
Servet (1306 - P.9)..... 516
Süleyman Şakir ORBAY (1310 - P.5)..... 519
Şerafettin (1311 - b.Top.4)..... 523
Şükrü Naili GÖKBERK (1314 - P.13)..... 525

Talat SÜALP (1313 - P.178)..... 531
Vahit (1303 - P.12)..... 535
Veysel ÖZGÜR (1311 - b.P.83)..... 538
Yakup Şevki SUBAŞI (1312 - P.5)..... 541
Yasin Hilmi (1318 - P.18)..... 543
Yusuf Ziya (1311 - b.P.101)..... 545
Ziya Vehbi (1316 - Sahra Top.Evvel.18)..... 547
EKLER..... 551
Ek - A
Tarihçelerde ve Yayımlanmış Eserlerde İsmi Geçen Ancak Hakkında Bilgi Bulunamayan Birlik Komutanları..... 553
Ek - B
Çanakkale Muharebesi'ne Katılan Alay ve Üst Kademedeki Komutanların İsim ve Görev Süreleri Çizelgesi..... 557
KAYNAKLAR..... 567

KAYNAKLAR

Arşivler

Gnkur. ATASE D. Bşk.lığı Arşivi.

Millî Savunma Bakanlığı Arşivi (Lodumlu).

Emekli Sandığı Arşivi.

Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Arşivi.

Kitaplar

Ahmet Nuri Diriker Paşa'nın Hatıratı; Cephelerde Bir Ömür, Yay. Haz. Ahmet Diriker, Scala Yayıncılık, 2. baskı, İstanbul, 2010.

Arşiv Müzesindeki Osmanlı Dönemi ve Türk İstiklal Savaşı Sırasında Tutulan Silahlı Kuvvetlerle İlgili Kayıtlardan Örnekler; MSB Yayınları, Ankara, 1995.

ATATÜRK, Mustafa Kemal; Anafartalar Muharebatı'na Ait Tarihçe, Yay. Haz. Uluğ İğdemir, Ankara 1962.

ATATÜRK, Mustafa Kemal; Arıburnu Muharebeleri Raporu, Yay. Haz. Hülya Toker, Sema Demirtaş, ATASE Bşk.lığı Yay., Ankara 2011.

ATATÜRK, Mustafa Kemal; Anafartalar Muharebeleri'ne Ait Tarihçe, ATASE Yay, Ankara 2011.

Balkan Savaşı'na Katılan Komutanların Yaşam Öyküleri (Alay ve Daha Üst Birlik Komutanları); Gnkur. ATASE Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2004.

BAYCAN, Nusret; ATATÜRK'ün Nişan ve Madalyaları, Gnkur. Basımevi, Ankara, 1986.

BAYUR, Yusuf Hikmet; ATATÜRK Hayatı ve Eseri, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara, 1990.

Bir Kahramanlık Abidesi 57'nci Piyade Alayı Şehitler Alayı; MSB Yayınları, Ankara 2003.

Birinci Dünya Harbi'nde Türk Harbi 2'nci Cilt, 2'nci Kısım; Kafkas Cephesi 2'nci Ordu Harekâtı 1916 - 1918, Gnkur. Basımevi, Ankara, 1978.

Birinci Dünya Harbi'nde Türk Harbi 2'nci Cilt, 2'nci Kısım, 2'nci Kitap; Kafkas Cephesi 3'üncü Ordu Harekâtı, Gnkur. Basımevi, Ankara, 1993.

Birinci Dünya Harbi'nde Türk Harbi; Çanakkale Cephesi Harekâtı, C 5, 3'üncü Kitap, Ankara, Gnkur. Basımevi, 1980.

Cepheden Meclise; MSB Yayınları, TTK Basımevi, Ankara, 1999.

Çanakkale Hatıraları; Yay. Haz. Metin Martı, Arma Yayınları, C 2, İstanbul 2002.

ERTUNA, Hamdi; Balkan Harbi'nde Yanya Savunması ve Esat Paşa, Gnkur. Basımevi, Ankara 1983.

Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Başkanlığı Tarihi (1916 - 1998); Ankara 1999.

General Ali Fuat Cebesoy'un Hâl Tercümesi; Daktilo Eser (Gnkur. ATASE Kütüphanesi, Tar. 1154).

GÖK, Hayrullah; Mareşal Fevzi ÇAKMAK'ın Askerî ve Siyasi Faaliyetleri (1876-1950), Ankara 1997.

GÖRGÜLÜ, İsmet; On yıllık Harbin Kadrosu, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1993.

GÖRGÜLÜ, İsmet; Çanakkale Zaferinin Komuta Kadrosu, İstanbul, 1990.

GÜLER, Ali; ATATÜRK Soyu Ailesi ve Öğrenim Hayatı, Kara Harp Okulu Basımevi, Ankara 1999.

Harp Akademilerinin 142. Yılı Şeref Dolu Yıllar (1848 - 1990); Harp Akademileri Komutanlığı Yayını.

HATEMİ, Nilüfer; Mareşal Fevzi Çakmak ve Günlükleri, C II, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2002.

KARABEKİR, Kâzım; Hayatım, Yay. Haz. Faruk ÖZERENGİN, İstanbul 1995.

TAŞKIRAN, Cemalettin; Kâzım Karabekir Paşa Askerî Hayatı ve Komutanlığı; Ankara, Gnkur Basımevi, 1993.

KIRZIOĞLU, Fahrettin; Kâzım KARABEKİR (Kendi Eserleri, Hâl Tercümeleri ve Arşiv Belgelerine Göre), Ankara, 1991.

KOCATÜRK, Utkan; ATATÜRK, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., Ankara 1987.

KOCATÜRK Utkan; Doğumundan Ölümüne Kadar Kaynakçalı ATATÜRK Günlüğü, ATATÜRK Araştırma Merkezi, Ankara 2007.

Muzaffer; Birinci Dünya Savaşı'nda Mısır Seferi Çerçevesinde Birinci Kanal Akını, Yay. Haz. Hülya TOKER, Ankara, 2006.

NİZAMOĞLU, Yüksel; Vehip Paşa Kahramanlıktan Sürgüne, İzmir, 2013.

SAYILIR, Burhan; Tarihe Sığmayanlar, Ankara 2008.

ŞİMŞİR, Bilal; Malta Sürgünleri, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1985.

ÖZÇELİK, Ayfer; Ali Fuat CEBESOY Hayatı ve Faaliyetleri, Yayımlanmamış Doktora Tezi, AÜ TİTE, Ankara 1989.

TBMM Albümü 1920 - 1991; Ankara 1994.

Türk İstiklal Harbi'ne Katılan Tümen ve Daha Üst Kademelerdeki Komutanların Biyografileri; Gnkur. ATASE Bşk.lığı Yayınları, Ankara, 1989.

Türk Harp Tarihi Derslerinde Adı Geçen Komutanlar; Harp Akademileri Yayınları, İstanbul, 1983.

Türk Silahlı Kuvvetleri General ve Amiralleri Albümü 1923 - 2000; Genelkurmay Basımevi, Ankara, 2001.

Dergiler

Harp Mecmuası; Sayı 25 - 26. Mayıs 1918.